

วรานันต์ ดันดิเวทย์ 2554: การประเมินมูลค่าโลมาสีชมพูทางเศรษฐศาสตร์และการปรับตัวของ
ประชาชนจากกิจกรรมการท่องเที่ยว: กรณีศึกษา อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์โสสมสกา เพชรานนท์, Ph.D. 203 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินมูลค่าโลมาสีชมพูจากการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการ และ 2) ศึกษาการปรับตัวและปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของประชาชนในอำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการเปลี่ยนแปลงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเนื่องจากการมีโลมาสีชมพู โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมโลมาสีชมพู และกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลนอม จำนวน 282 และ 286 ราย ตามลำดับ ในช่วงเดือนมีนาคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554 การประเมินมูลค่าโลมาสีชมพูจากการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการใช้วิธีค่าใช้จ่ายการเดินทางในระดับบุคคล (ITCM) และใช้การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของประชาชน ประชาชนและการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ผลการศึกษาประเมินมูลค่าโลมาสีชมพูจากการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการ พบว่า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนครั้งการมาเยี่ยมชมโลมาสีชมพู ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพียงปัจจัยเดียว โดยมูลค่าด้านนันทนาการของโลมาสีชมพู ในปี พ.ศ. 2553 มีมูลค่าเท่ากับ 255,679,600 บาท สำหรับผลการศึกษาการปรับตัวและปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของประชาชนจากการเปลี่ยนแปลงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเนื่องจากการมีโลมาสีชมพู พบว่าประชาชนมีการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงเป็นแหล่งท่องเที่ยวในระดับปานกลาง และอำเภอนอมมีการพัฒนาที่เป็นไปตามหลักการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในระดับสูง นอกจากนี้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของประชาชนอำเภอนอม ได้แก่ ระบายรายได้ของประชาชน การมีอาชีพหลักการมีอาชีพรองของประชาชน และระบบสาธารณสุขในชุมชน อีกทั้งการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของอำเภอนอม พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนทางด้านประชาชนมีเพียงปัจจัยเดียวคือ ระบายรายได้ของประชาชนในชุมชน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนทางด้านนักท่องเที่ยว ได้แก่ อายุของนักท่องเที่ยว และความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลนอม เทศบาลตำบลนอม เป็นต้น จึงควรเพิ่มค่าบริการออกเรือชมโลมาสีชมพู และนารายได้ที่ได้รับจากการเดินทางมาเยี่ยมชมโลมาสีชมพูของท่องเที่ยวมาใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์โลมาสีชมพู อีกทั้งควรร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชนและภาคประชาชนในพื้นที่จัดทำนโยบายหรือมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรโลมาสีชมพูให้มีความสอดคล้องกัน รวมทั้งเป็นการสร้างความรู้สึกในการเป็นเจ้าของทรัพยากรโลมาสีชมพูในพื้นที่ด้วย